

Turvapaikanhakijat vastaanottokeskuksissa

Olli Snellman, Maahanmuuttovirasto
STM:n valmiusseminaari 26.-27.5.2016

Vastaanotto

- **Vastaanottolain** tarkoituksena on turvata kansainvälistä suojelua hakevan **toimeentulo** ja **huolenpito** ihmisoikeuksia ja perusoikeuksia kunnioittaen ottaen huomioon Euroopan unionin lainsäädäntö ja Suomea velvoittavat kansainväliset sopimukset
- **Vastaanotolla** tarkoitetaan **vastaanotto- ja järjestelykeskusten** sekä niiden **järjestämien vastaanottopalvelujen kokonaisuutta**, jonka tarkoituksena on kansainvälistä suojelua hakevan **toimeentulon** ja **huolenpidon** turvaaminen.
- **Vastaanottokeskuksella** tarkoitetaan paikkaa, johon kansainvälistä suojelua hakeva majoitetaan ja joka järjestää kansainvälistä suojelua hakevan ja tilapäistä suojelua saavan **vastaanottopalvelut**; lapsille tarkoitettut ryhmäkodit ja tukiasuntolat ovat myös vastaanottokeskuksia.

Vastaanottopalvelut

- **Vastaanottopalvelut** järjestää se vastaanottokeskus, jonka asiakkaaksi kansainvälistä suojelua hakeva on **rekisteröity**.
- **Vastaanottopalveluihin** kuuluvat **siten kun vastaanottolaissa säädetään**:
 - majoitus
 - vastaanotto- ja käyttöraha
 - sosiaalipalvelut
 - **tiedon saaminen**
 - terveydenhuoltopalvelut
 - tulkki- ja käännöspalvelut
 - työ- ja opintotoiminta
 - **vapaaehtoinen paluu**
- Paikoitellen termi **järjestää** voisi olla oikeammin **tuottaa ja erilaisia palveluita tulee myös keskusten ulkopuolelta**.

Vastaanoton muutamat erityispiirteet

- Vastaanottokeskuksen toimintaan ja tehtäviin liittyy paljon muutakin kuin vain se mitä on sanottu lainsäädännössä vastaanottopalveluista:
 - turvapaikkaprosessiin liittyvät toimet
 - turvallisuuteen liittyvät toimet
 - asiakkaiden kuntaan siirtymiseen liittyvät toimet
- **Käytännössä vastaanottokeskus on riippuvainen monen muun toimijan toimista ja toisin päin (ulkopuoliset toimijat, sisäiset toimijat).**
- Vastaanottokeskukset eivät myöskään ole vain toisistaan irrallisia palveluntuottajia, vaan vastaanoton toimiminen kokonaisuudessaan edellyttää erilaista **käytännön yhteistyötä ja toimimista osana järjestelmää:**
 - asiakassiirrot
 - tietojenvaihto

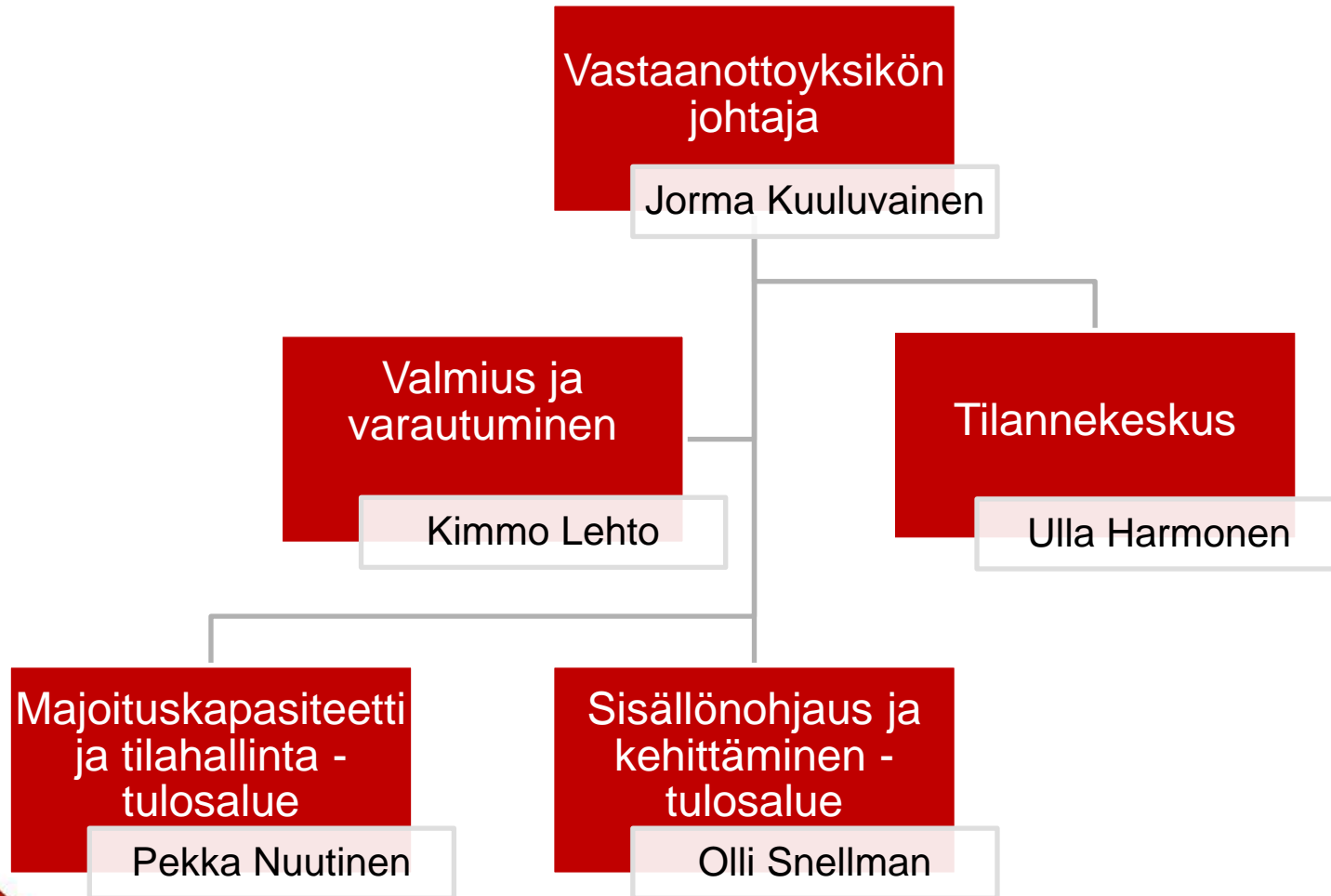

Maahanmuuttoviraston toimijat

- **Maahanmuuttovirasto**
 - **Vastaanottoyksikkö**
 - Turvapaikkayksikkö
 - Oikeuspalvelut
 - Hallintoyksikkö
 - Virastopalvelut
 - Viestintäyksikkö
- **Vastaanottokeskukset ja niiden ylläpitäjät.**
- **Muut vastaanottopalvelujen tuottajat (esim. Terveystalo).**

Vastaanottoyksikön organisaatio

Maahanmuuttoviraston rooli

- Vastaanoton käytännön toiminnan **ohjaus, suunnittelu** ja **valvonta** kuuluvat **Maahanmuuttovirastolle**
- **Maahanmuuttovirasto sopii** kunnan, kuntayhtymän, muun julkisoikeudellisen yhteisön taikka yksityisen yhteisön tai säätiön kanssa vastaanotto- tai järjestelykeskuksen perustamisesta, lakkauttamisesta ja toimipaikasta
- **Maahanmuuttovirasto maksaa** vastaanotto- ja järjestelykeskuksen perustamis- ja ylläpitokustannukset sekä palvelujen tuottajalle korvauksen vastaanottopalveluiden järjestämisestä
- **Maahanmuuttovirasto vastaa** valtakunnallisten osarekisterien (asiakastiedot, potilastiedot ja edustajat) **ylläpidosta** ja toimii siltä pääasiallisen **rekisterinpitäjänä**.
- **Maahanmuuttovirasto myös niin sanotusti käyttää maksajan ääntä vastaanottoon liittyvissä asioissa.**

Muut mukana vahvasti olevat toimijat

➤ **Sisäministeriö**

➤ Maahanmuutto-osasto ja muut yksiköt /johto

➤ Poliisihallitus ja poliisilaitokset

➤ Keskusrikospoliisi ja Suojelupoliisi

➤ Rajavartiolaitos

➤ Työ- ja elinkeinoministeriö

➤ ELY- keskuskeskukset

➤ **STM ja THL**

➤ Kunnat ja Kuntaliitto

➤ OKM ja Opetushallitus

➤ EASO ja komissio

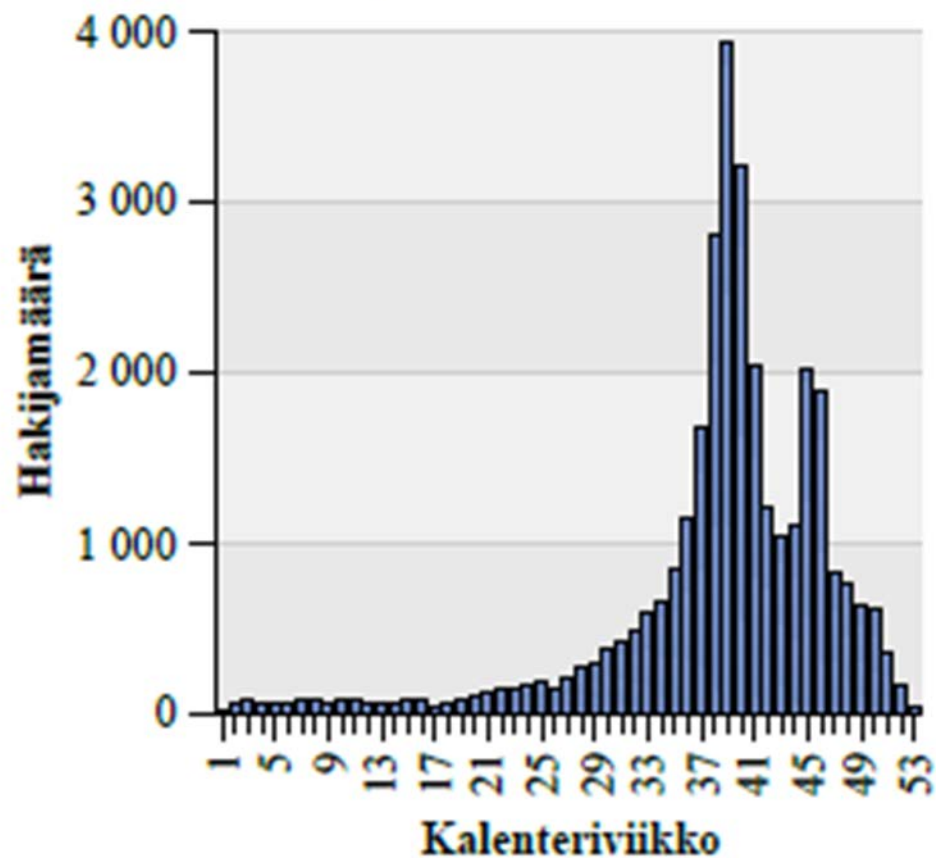
➤ **Poliittiset päättäjät**

➤ **Yhteistyö ja sen tarve on lisääntynyt vahvasti. Esimerkiksi STM:n kanssa yhteistyö on ollut oikein hyvää.**

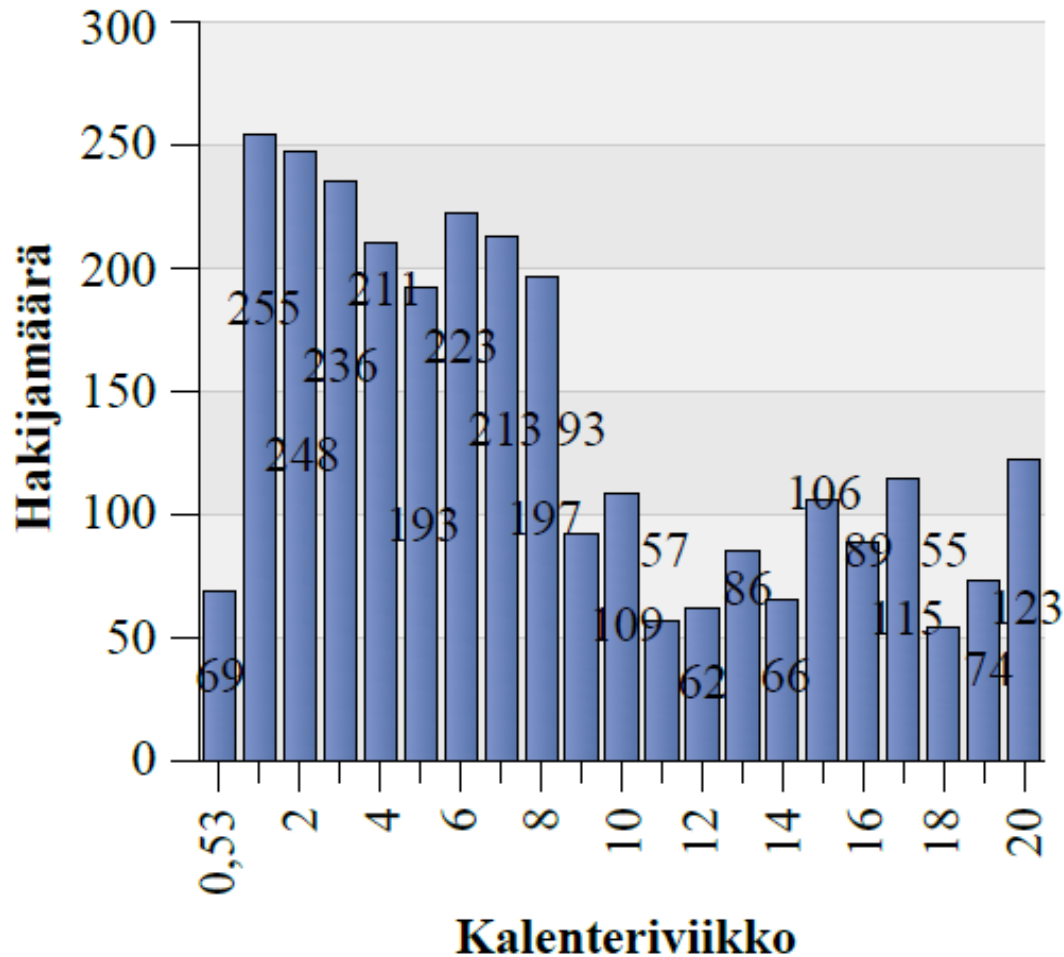

Viikkokohtaiset hakijamäärät 2015

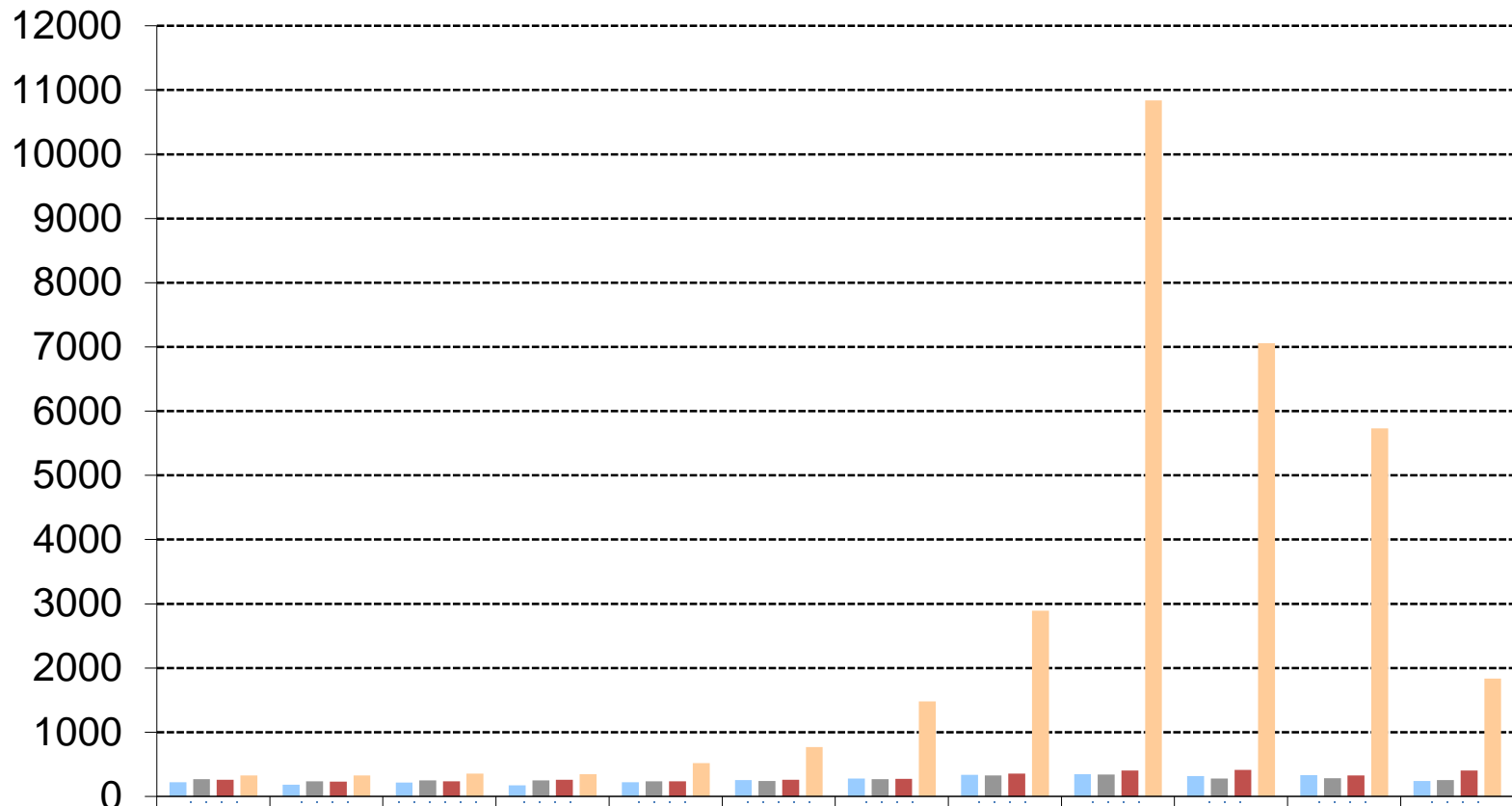
Viikkokohtainen hakijamäärä vuoden alusta:

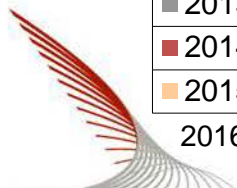
Viikkokohtaiset hakijamäärät 2016 (23.5.2016)

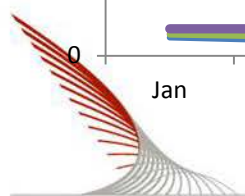
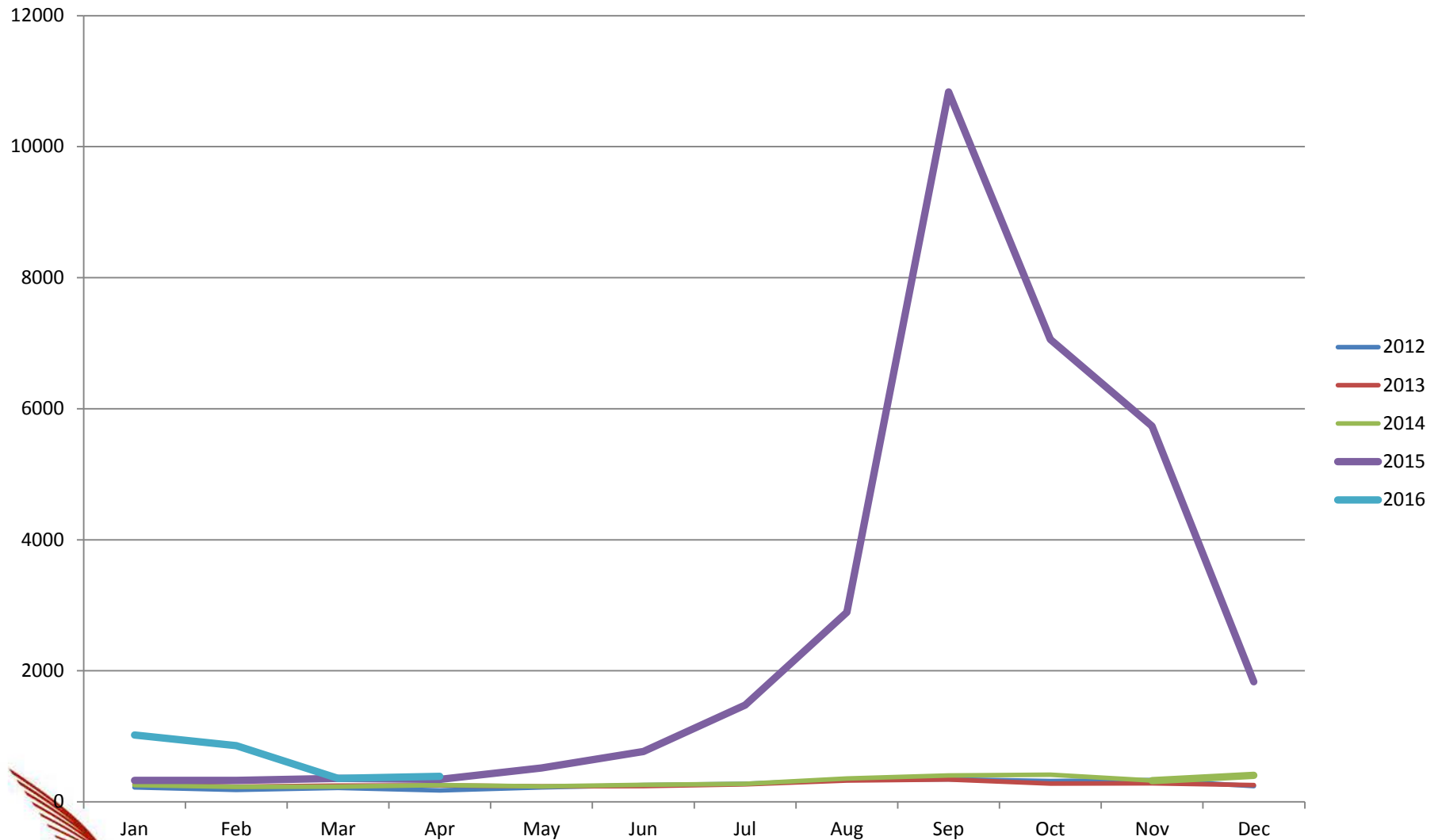
Turvapaikanhakijat kuukausittain 2012 / 2013 / 2014 / 2015

	Jan	Feb	March	April	May	June	July	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
■ 2012	223	183	215	174	223	256	277	339	347	319	334	239
■ 2013	268	234	249	251	237	241	268	327	342	281	283	257
■ 2014	258	230	234	258	235	259	275	355	404	414	325	404
■ 2015	326	326	357	345	518	770	1 479	2894	10 836	7058	5 733	1835
2016	1 019	859	359	391								

Turvapaikanhakijat kuukausittain 2012 - 2016

Turvapaikanhakijoiden vastaanottoyksiköt 23.5.2016

Vastaanottoyksiköitä 130

Käyttöaste 84 %

Aikuisia/perheitä noin 24 270

Etelä-Karjala:
● Imatra
● Joutseno
(Lappeenranta)

Etelä-Pohjanmaa:
● Kauhava
● Lappajärvi
● Seinäjoki

Etelä-Savo:
● Mikkeli
● Pieksämäki
● Savonlinna

Kanta-Häme:
● Forssa
● Hämeenlinna

Kainuu:
● Hyrynsalmi
● Kajaani

Keski-Suomi:
● Joutsa
● Jyväskylä
● Jämsä
● Keuruu
● Kyyjärvi
● Petäjävesi
● Saarijärvi
● Viitasaari

Kymenlaakso:
● Kotka
● Kouvola
● Pyhtää

Lappi:
● Kemi
● Kemijärvi
● Kolari
● Tervola
● Tornio
● Rovaniemi

Pirkanmaa:
● Akaa
● Kihniö
● Mänttä-Vilppula
● Orivesi
● Punkalaidun
● Pälkäne
● Ruovesi
● Sastamala
● Tampere

Pohjanmaa:
● Korsnäs
● Kristiinankaupunki
● Maalahti
● Pietarsaari
● Vaasa
● Vöyri

Pohjois-Karjala:
● Kitee
● Kontiolahti
● Lieksa

Pohjois-Savo:
● Keitele
● Kuopio
● Siilinjärvi
● Suonenjoki

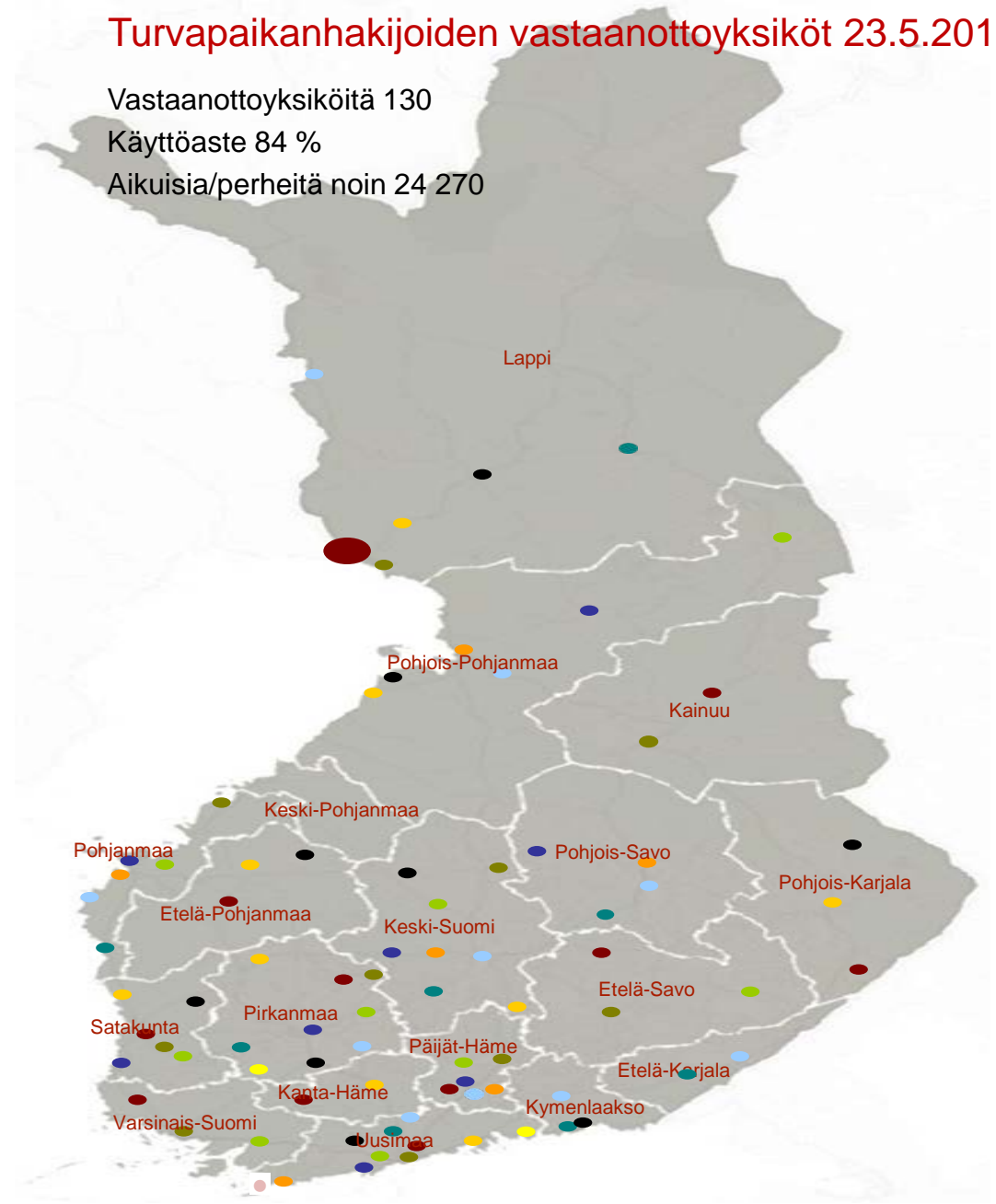
Pohjois-Pohjanmaa:
● Kuusamo
● Muhos
● Oulu
● Pudasjärvi
● Raahel
● Siikajoki

Päijät-Häme:
● Asikkala
● Heinola
● Kärkölä
● Lahti
● Nastola
● Orimattila

Satakunta:
● Harjavalta
● Kankaanpää
● Kokemäki
● Pori
● Rauma

Uusimaa:
● Espoo
● Hanko
● Helsinki
● Hyvinkää
● Kirkkonummi
● Loviisa
● Nurmijärvi
● Porvoo
● Raasepori
● Vantaa
● Vihti

Varsinais-Suomi:
● Laitila
● Salo
● Turku

Yksintulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden

ryhmäkodit ja tukiasunnot 23.5.2016

Alaikäisyksiköitä 81

Käyttöaste 80%

Yksintulleita alaikäisiä noin 2170

Etelä-Pohjanmaa:

- Seinäjoki

Etelä-Savo:

- Pertunmaa
- Savonlinna

Kanta-Häme:

- Hämeenlinna

Kainuu:

- Kajaani

Keski-Suomi:

- Jyväskylä
- Keuruu
- Äänekoski

Kymenlaakso:

- Kotka

Lappi:

- Kemi
- Tornion järjestelykeskus
- Ranua

Pirkanmaa:

- Hämeenkyrö
- Kangasala
- Mänttä-Vilppula
- Ruovesi
- Tampere
- Valkeakoski
- Ylöjärvi

Pohjanmaa:

- Kristiinankaupunki
- Vöyri

Pohjois-Karjala:

- Kontiolahti

Pohjois-Savo:

- Suonenjoki

Pohjois-Pohjanmaa:

- Haapajärvi
- Kempele
- Kuusamo
- Muhos
- Oulu

Päijät-Häme:

- Lahti
- Hartola

Satakunta:

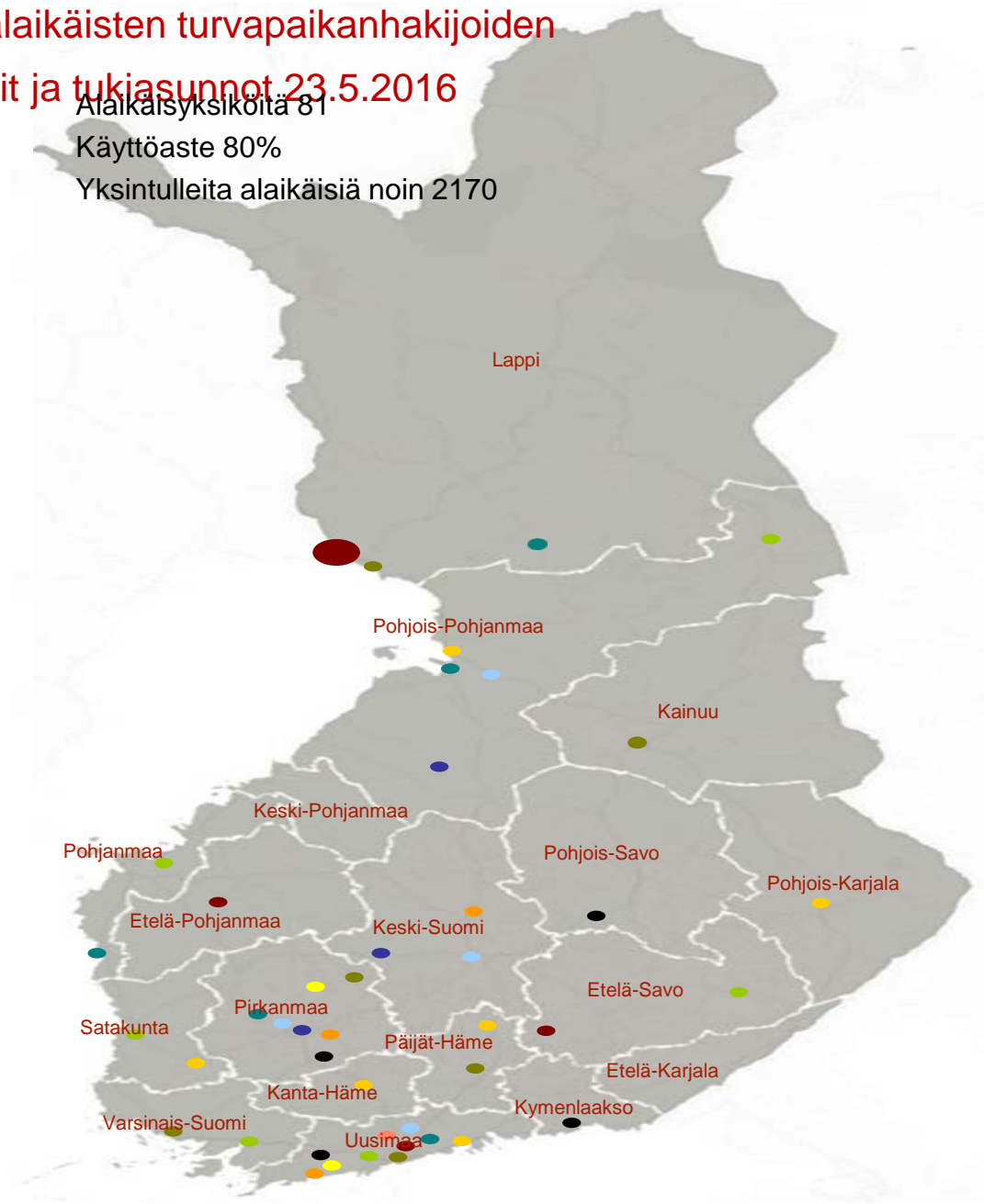
- Huittinen
- Pori

Uusimaa:

- Espoo
- Helsinki
- Inkoo
- Järvenpää
- Lohja
- Nurmijärvi
- Porvoo
- Sipoo
- Siuntio
- Vantaa

Varsinais-Suomi:

- Salo
- Turku

Vastaanottokeskuksia lakkautetaan ja majoituspaikkoja vähennetään (29.3.2016)

- **33** vastaanottokeskusta lakkaa toimintansa.
- Näiden lisäksi **10** keskuksen määräaikainen sopimus päättyy. **Majoituspaikkoja vähennetään myös useista vastaanottokeskuksista, jotka jatkavat toimintaansa.**
- Lakkautusten, sopimusten päättymisien ja vähennysten seurauksena majoituspaikkoja vähenee yhteensä **7 232**, joista **613** alaikäisille yksintulleille turvapaikanhakijoille tarkoitetuista yksiköistä.
- **Supistukset astuvat voimaan vaiheittain, viimeiset syyskuun loppuun mennessä.**
- Näiden ja aikaisemmin ilmoitettujen lakkautusten ja majoituspaikkojen vähennysten jälkeen majoituspaikkoja jää aikuispuolen yksiköihin noin **20 700** ja alaikäisyksiköihin noin **1 700**.

Vastaanottokeskuksia lakkautetaan ja majoituspaikkoja vähennetään (30.5.2016)

- Maahanmuuttovirasto suorittaa **6 000** paikan lisäsupistuksen (lakkautusten, sopimusten päättymisien ja vähennysten kautta).
- Lakkautusten, sopimusten päättymisien ja vähennysten seurauksena majoituspaikkoja vähenee yhteensä **6000**, joista **1000** alaikäisille yksintulleille turvapaikanhakijoille tarkoitetuista yksiköistä.
- **Supistukset astuvat voimaan marras-joulukuussa 2016.**
- Julkistetaan **30.5.2016.**

Ensimmäistä päätöstä odottavat 23.5.2016

	Sukupuoli			Yhteensä
	Nainen	Mies	Ei tiedossa	
Turvapaikkahakemus, aikuinen	2 785	12 394	10	15 189
Turvapaikkahakemus, mukana hakeva alaikäinen	1 541	1 875	3	3 419
Turvapaikkahakemus, sisäinen siirto aikuinen	21	93		114
Turvapaikkahakemus, sisäinen siirto alaikäinen yksin tullut	3	21		24
Turvapaikkahakemus, sisäinen siirto mukana tullut alaikäinen	12	6		18
Turvapaikkahakemus, uusintahakemus	31	79		110
Turvapaikkahakemus, yksin tullut alaikäinen	132	2 333		2 465
Yhteensä	4 525	16 801	13	21 339

Top- 5 kansalaisuudet 23.5.2016

Top-5 kansalaisuudet	Turvapaikkahakemuksia
Irak	12 887
Afganistan	4 304
Somalia	1 538
Syyria	549
Iran	479
Yhteensä	21 345

Vaihtelu kansalaisuuksissa

- Turvapaikanhakijat 1.1.-15.5.2016:
 - **83 eri kansalaisuutta.**
- Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijat 1.1.-15.5.2016:
 - **24 eri kansalaisuutta.**

Prosessin läpivirtaus (yleisen tason kuva)

	2015												2016					Yhteensä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	
Vireille tulleet hakemukset	326	326	357	345	518	770	1 479	2 894	10 837	7 058	5 733	1 835	1 019	859	359	391	252	35 358
Päätökset	339	298	384	377	276	324	471	393	680	1 052	1 336	1 729	1 473	1 871	2 251	2 144	1 113	16 511
Vastaanoton piiristä poistuneet	316	305	307	416	279	364	332	398	433	844	1 024	1 132	1 284	1 436	1 413	1 107	637	12 027
Maastapoistuneet	101	81	70	114	68	105	66	149	195	669	785	744	654	821	672	673	413	6 380

Suuri haaste

- **23.5.2016** vastaanottokeskuksissa oli **1 789** oleskeluluvan saanutta.
 - Määrä on kasvanut pikku hiljaa suuremmaksi ja jatkane kasvamista.
 - Myös valitusprosessin eri vaiheissa olevia asiakkaita.
- Ihmisiä poistuu eri kautta järjestelmästä.
- **Tärkeää olisi saada oleskeluluvan saaneita ihmisiä mahdollisimman nopeasti eteenpäin.**

- Kiitos ja hyvää kesää!

